

A lélek sorsa.

(Áldozó csütörtökön.)

Csel. I. 9., 10., 11. «Mikor ezeket mondotta volna, az ő láttokra felemelték és a felhő Jézust befogván, elszakasztá őtet az ő szemeik elől. És mikor ő utána az ő szemeiket az égbe függesztették volna, ime két férfiak fehér ruhában megállának mellettük, kik mondának: Galileabeli férfiak, mit állotok nézvén menybe? E Jézus, a ki oda felviteték ti tőletek menyországba, aképen jő el, a miképen láttátok őtet felmenni menyekbe».

Szent könyvünk leírásaiból Jézus életének történeteit olvasva, többször álltunk már emlékezetben, avagy képzeletben az olajfák szép hegyén. Egyszer örömmel, máskor szemeinkben fájó könnyekkel tekintettünk végig e hegyről Izraelnek még sok szép tájain és Dávid városán, melyre elhangzott már az ítélet: „*kő kövön benned nem marad*“. Most nyugodni tértünk meg az idvezítővel a lombos fák üde árnya alá, majd imádkozni a magánynak nesztelen csendjébe; egykor diadalmenetében őt lelkesedéssel követve jöttünk le a lejtő kanyargós utjain, majd veritékeztünk, sirtunk vele a Getsemanében. Jézus élettörténete miatt annyi édes és annyi szomorú emlék köt minket az olajfák hegyéhez, hogy ez valósággal megszenteltté lesz előttünk. A Sion-hegye az ó-kor legszebb templomával nem vonza úgy lelkünket, mint e hegy az emlékek által felébresztett édes-fájó érzelmekkel. Az alapigékből hallott történet még egyszer és utóljára Jézussal ismét csak az olajfák hegyére vezet minket. Itt őt felhő takarja el és fölemeltetik, míg övéi, bámulva a rejtélyen, az ég felé talán megfajtásért merőn nézve, hallják a szózatot: „*a mint felviteték Jézus ti tőletek menyországba, aképen jő el tihozzátok*“. És ezzel Jézus, mint személy, mint egyén, örökre eltűnt az övéi köréből, története bevégeződött. Ez időtől kezdve eszme lett ő, — egy eszmény a tanítványok s az emberiség előtt és kezdetét vette ez eszmének, ez eszménynek története az emberiség előhaladásának változatos életében.

Körülöttünk a természeti világ, mely a nagy bölcs szerint az egyedül valónak — a lelki világnak csak árnyéka; bennük a lelki világ, — lételünknek, Istenhez és emberhez való viszonyunknak egyetlen szabályozója. S előttünk, mert gyarlók vagyunk, mindkét világ rejtélylyel van tele; csak azt tudjuk, hogyha lelkünk életének árnyéka a természeti világ: megszűnik ez itt azonnal ránk nézve, mihelyt új életet ölt a lélek magára. Vágyainknál fogva mind a természeti, mind a lelki világnak titkait, rejtélyeit kutatjuk és tagadhatatlan, hogy lelki világunk, lelkünk sorsa érdekel minket leginkább. Jézushoz fordulunk, s az ő életéből, eszméiből, tetteiből és tanításaiból sok titoknak, sok rejtélynek kerithetjük megfejtési kulcsát kezünkbe. De ha már lelkünk világa annyira érdekel, akkor az a kérdés, hogy az alapigékben felolvasott történet nem vet-e valamire világosságot?... De igen! E történet megfejti előttünk a lélek sorsát, utolsó története Jézusnak erre vet világosságot. *Lélek sorsa!* Ez legyen a mi elmélkedésünk tárgya. *A lélek sorsa: Istenhez jutni és hatásában működését e földön tovább folytatni.* Lássuk e két pontot röviden alapigénk világánál külön-külön.

* * *

A lélek sorsa: Istenhez jutni. „Mikor ezeket mondotta volna, az ő láttokra felemeltetik és a felhő Jézust befogván, elszakítja őtet az ő szemeik elől“. Így szól alapigénk első része. Jézus tehát fölemeltetett, föl oda, ama magasba, hol felhő takarja el őt a földi szem elől, hová nem hatolhatnak e földi napnak világító sugarai; föl-emeltetett az Istennek dicsőségébe. Ez hát sorsa az emberi léleknek! A mi vele történt, velünk is a fog történni, mert egy atyánk van, egy igazságunk, egy hitünk és egy bizodalunk. Nem az ész, a lélek mondja ezt nekünk; nem az ész, mely egyetlen igazságot is soha fel nem fedezhet, csak bizonyithat, hanem a lélek mondja, mely közvetlen összeköttetésben áll Istennel, s melynek ez igazság kijelentetett. Hadd kutasson hát az ész, hadd bizonyitgassa korlátai közt azt, a mit igazságnak tekint, avagy tagadja meg halomra hozott okoskodásaival, érveivel mindannak létezését, a mit végességével fel nem érhet: mi nyíltan hirdetjük, hogy nem neki, hanem lelkünknek vannak igazságai; lelkünknek, mely összeköttetésben van a végetlenség birodalmával s amaz örök lénnyel, a kitől ő maga

a lélek is származik és kihez a folyton tökéletesbülő léleknek meg kell térnie.

Ugy van! Lelkünknek Istenhez kell jutnia s e végből tökéletesbülni kell. Ha növekedik az ember, s világi dolgaiban is mindig csak főlebb, előhaladni törekszik: úgy a lélektől sem szabad megtagadnunk fokenkénti fejlődését. Ha a bimbóból virág s a virágból gyümölcs lesz, melyet az ember, mint értékes, becses tárgyat óv, véd, elraktároz: úgy lelkünknek is addig kell fejlődnie, míg méltó lesz arra, hogy ott lakozzék az Urral együtt, az Urnak dicsőségében. A fokenkénti tökéletesbülésben meg kell tisztulnia a léleknek a nemtelen vágyak, érzelmek és gondolatoktól, meg mindama világi dolgoktól, melyek mint sár folt a pillangó szárnyán, ezt röptében: akadályozzák lelkünket magasra törésében. És fel kell öltenie mindent, a mi mozgását szabaddá és igazzá teszi, és megtisztulva, független magasra szállását elősegíti. Szóval, az a lélek hivatása, hogy megszabadulva minden véték- és büntől és megszerezve minden erényt és erkölcsöt, napról-napra fénylőbbé legyen, a míg betöltheti fényével e földi világot és bátran szállhat, hogy fényeskedjék a tökéletesség birodalmában, az Isten országában.

De e tökéletesség felé haladás nem megy oly könnyen. Mint a vándornak, ki egy magas hegy tetejére akar felérni, ezer meg ezer akadálylyal kell megküzdenie, azokat legyőznie: úgy lelkünknek is a tökéletesedés útján sok keserű könnyet kell öntenie, sok fájdalmat és fáradságot éreznie. Példa rá Jézus, a mi mesterünk. Jönek csalódás, kísértés és rossz akarat, utunkat állják szörnyetegek, de nem szabad ezeknek minket visszatartaniok. Mint bájos tündérek állnak előnkbe az élvezetek, hatalom és földi kincsek szellemei, hogy törbe ejtsenek; a hizelkedés, dicséret és csábítás gyermekei, hogy pajzán játékaikkal utunkról eltérítsenek; nem szabad magunkat ilyenkor félrevezettetni. Ezenkívül erővel kell birnunk, erővel eltűrni, elviselni a kicsufolást, kinzatót, a baráti, sőt testvéri elárulást, végre pedig kiüríteni kell tudni az utolsó keserű pohárt — a keresztet, a Golgothát. Ha mindezekben győzedelmeskedve, az Ur akaratára bizzuk lelkünket, az ő karjára hajtjuk fejünket, nem zugolódással, hanem még ellenségeink iránt is megbocsátással: akkor lelkünk tökéletesedett és tökéletessé lesz, s mint ilyen a tökéletesség honába, Istenhez jut, az ő dicsőségébe. És a már ide való emelkedésében

lelkünket a szentségnek fellege veszi körül, melyen nem lát tul földi szem, hanem csak a csodálat, a bámulat kíséri meggyőződést szerezni, hogy lelkünk czélja az ég, sorsa az Istenhez jutni, a hová vezető utja a tökéletesedés, belépő öltönye a tökéletesség, összevarva a megpróbáltatások, kinok, szenvedések és mindezek feletti győzelemnek szövetéből.

* * *

De a lélek sorsa másfelől, hogy hatásában tovább folytassa működését e földön. „Jézus, a ki oda felviteték ti töletek menyországba, aképen jő el, a miképen láttátok őtet felmenni menyekbe“. Így szól alapigénk másik része. Eljő hát Jézus az övéihez, azt mondja a szózat; eljő csak úgy csendesen, észrevétlenül, csak úgy felhőben, csodálatraméltóan, mint a miképen felemeltetett. Az ő lelke, az ő szelleme tehát tovább fog működni az övéi és az emberiség életében, lelke hatni fog lelkünkre, világossága világositani fogja szemeinket, míg méltók leszünk arra, hogy a ködből, a fellegből előttünk kibontakozzék és teljes fényében mutassa meg magát nekünk a mi lelkünknek idvezítője.

A lélek nemcsak Istenhez tér hát, hanem közöttünk is tovább folytatja tökéletesítő munkáját. Most egy tömkeleg Jézus előttünk, melyben nem láthatjuk tisztán, nem vehetjük ki világosan az egyes jellemvonásokat, lelkének fényét, szívének kincseit és gondolatainak magasztos eszméit. De a mint tovább és tovább nézzük, az alakulatok annál szebben, annál feltünőbben domborodnak ki, annál több lesz, a mi elragadni kezdi lelkünket, annál nagyobb lesz a vonzerő, mely leköti nézésünket, elbűvöli szívünket, átalakítja értelmünket s biztos irányt ad akaratumknak egy földi magasztos életre, a tökéletesség utján való előhaladásra.

Ugy van! Itt működik Jézus lelke ma is e világban. Mindnyájunk előtt ott áll felhőbe burkolva és mi ő reá nézünk. Most elhatározása, majd nemes lelke, szent érzelme tűnik szemünk elé; most meglátjuk önfeláldozását, s az igazság melletti kitartását, majd szenvedését és örökké élő szeretetét; most gyöngédségét és részvétét, majd kinjait, jótéteményeit, végre pedig egész dicsőségét, tökéletességét; most ellene vagyunk. majd elragadtatva igazságától, ellenállhatatlanul követjük; követjük őt küzdelmeiben, szenvedéseiben,

jóságában és dicsőségében. Így bontakozik ki Jézus a felhők közül, így fogjuk őt újra látni, mint a mikép látták őt az övéi — magunkkal, magunkban. A mily rejtelymesen felemeltetett, oly rejtelymesen fog eljöni mihozánk s a mily csendesen körülvéttetett a szentség fellegével, oly csendesen fog lelkünk előtt kibontakozni; csak úgy, csak úgy, a mint lelki szemünk mind erősebb és erősebb lesz az ő szívének, értelmének és lelkének fényét elviselni.

És ez lesz sorsa minden nemes léleknek, megmutatta nekünk Jézus erre az igazságot. Nagyjaitokkal, szeretteitekkel szemben eddig is ezt érezhattétek. Ez lesz a ti lelketek sora is, ha azt nagygyá, szeretővé, igazságossá növelitek!

Jézus fölemelteték. Istenhez jut a lélek, ha tökéletesedik; de tovább működik e földön is, ha szeret és szerettetik. Jézus a ti mesteretek! Az lesz lelketek sorsa, mint a mi az ő lelkének. Őt kövessétek a tökéletesbülés biztos szárnyain, Istenhez az égig és onnan megtérve, munkáljatok tovább e földön, míg látható lesz az egész világ előtt lelketeknek szép s fénylőbb öltönye és míg oda emelhettek mindeneket, a hol Jézus és ti vagytok. Ámen.